

openbaar
ministerie

Studiedag CPS Wegwijs in Organisatiecriminaliteit: tipje van de witteboorden opgelicht

De juridische dissectie van het cluster misdrijf organisatiecriminaliteit

Steven DE WINTER
Eerste substituut-procureur des Konings
Parket Antwerpen
Sectieverantwoordelijke Ecofin / Fisc

29/09/2016

Even voorstellen

- Eerste substituut-procureur des Konings
- Sinds 2007 werkzaam in fraudebestrijding
- 2007 – 2015: Parket (& afdeling) Mechelen
- 2015 – heden: arrondissementale sectie parket Antwerpen
- Juni 2014: sectieverantwoordelijke Mechelen
- Maart 2015: sectieverantwoordelijke arrondissementale sectie Antwerpen
- Sinds 2012 vast lesgever voor IGO en materies gerelateerd aan fraudebestrijding

Waarover spreken we?

- Organisatiecriminaliteit ⇔ georganiseerde criminaliteit
- Criminaliteit gepleegd door en voor een onderneming, waarbij de onderneming/organisatie zelf voordeel haalt
- NIET: vennootschap wordt gebruikt of misbruikt zuiver ten behoeve van een natuurlijk persoon

3

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Mogelijke misdrijven

- Ganse panoplie van specifieke basiscriminaliteit
 - Fiscale fraude
 - Sociale fraude
 - Faillissementsmisdrijven
 - Publieke en private corruptie
 - Economische misdrijven (Wetboek Economisch Recht)
 - Mensenhandel / uitbuiting werkkrachten / illegale tewerkstelling
 - Milieumisdrijven
 - Beleggingsfraudes
 - ...

4

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Mogelijke misdrijven

- Bijkomende misdrijven
 - Valsheid in geschriften
 - Boekhoudkundige inbreuken
 - Witwassen van vermogensvoordelen
 - ...
- Meestal gericht op het maskeren van de basiscriminaliteit of de verworven vermogensvoordelen

5

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Faillissementsmisdrijven & sterfhuisconstructies (art. 489 e.v. – 491 – 492bis SWB)
 - onderneming komt in financiële moeilijkheden en wenst activiteit verder te zetten via een nieuwe vennootschap, vrij van schulden, waaraan de waardevolle activa worden overgedragen
 - Is op zich niet illegaal!
 - Overnemer moet correcte prijs betalen voor activa
 - Anders mogelijks sprake van wegmaking van activa, misbruik van vennootschapsgoederen of misbruik van vertrouwen

6

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Faillissementsmisdriften & sterfhuisconstructies: juridische aandachtspunten
 - Reële datum van staking van betaling (DSB) bepalen, want misdrijf wegmaking van activa kan enkel in toestand van virtueel faillissement
 - => schuldeisers te bevragenj
 - Na DSB komen **alle materiële en immateriële activa** in aanmerking om ontdragen te worden
 - => niet alleen aandacht voor geld en bvb auto's, doch ook voor overname cliënteel e.d.

7

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Fiscale fraude (Wb. BTW, WIB 92, ...)
- Structuur van misdrijven is voor alle soorten belastingen grotendeels hetzelfde:
 - Met bedrieglijk opzet of met oogmerk om te schaden inbreuken plegen op belastingswetten, -verordeningen of uitvoeringsbesluiten
 - Valsheid in geschriften met fiscaal oogmerk
- Te veel om allemaal strafrechtelijk te vervolgen, dus nood aan goede afspraken met de fiscus

8

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Fiscale fraude
 - Meest voorkomende inbreuken
 - Geen of onjuiste aangifte van belastingen
 - Niet correcte betaling van belastingen
 - Inbreuken m.b.t. opstellen van facturen
 - Onrechtmatige aftrek van BTW
 - Soms gebruik van complexe structuren om fraude te plegen en / of te maskeren (kasgeldvennootschappen / BTW-caroussels, ...)

9

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Openbare omkoping (art. 246 e.v. SWB)
 - Aanbieden of solliciteren van een voordeel van om het even welke aard
 - Rechtstreeks of via een tussenpersoon
 - Voor zichzelf of voor een derde
 - Aan of door mensen met een publieke **functie**
 - In ruil voor een tegenprestatie die niet tot de normale, toegelaten werkzaamheden van de "ambtenaar" behoort

10

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Openbare omkoping (art. 246 e.v. SWB)
 - Aanbod of vraag volstaan voor strafbaarstelling
 - Straf verschilt naargelang wat met vraagt van de “ambtenaar”
 - Overeenstemming tussen vraag en aanbod is verzwarende omstandigheid
 - Uitvoering van het corruptiepact is nogmaals verzwarende omstandigheid
 - Strafverzwaring voor bepaalde functies (politie & justitie)

11

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Wetboek Economisch Recht (28 februari 2013)
 - Inschrijving Kruispuntbank Ondernemingen
 - Boekhouding
 - Mededingingsrecht
 - Marktpraktijken en consumentenbescherming
 - Betalings- en kredietdiensten
 - Productnormering
 - Auteursrecht
 - E-commerce

12

CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Enkele topics

- Beleggingsfraudes
 - Openbaar aantrekken van spaargelden of aanbieden van verzekeringsproducten vereist vergunning van de FSMA (art. 148, 1° wet van 6 april 1995)
 - Fraude gaat vaak gepaard met oplichting en witwassen
 - FSMA beschikt over zeer veel informatie ter zake
 - Vb.: boiler room fraude, piramidespelen, binaire opties, ponzi schemes

13
CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Conclusie

- Organisatiecriminaliteit is een zeer complex gegeven
- Doorgedreven coördinatie van de onderzoeken nodig
- Frequent overleg tussen alle actoren in de keten nodig om een goed resultaat te behalen

14
CPS: Organisatiecriminaliteit 29/09/2016

Vragen?

Steven DE WINTER
Eerste substituut-procureur des Konings
Steven.dewinter@just.fgov.be